

Til lovforslag nr. L 98. Skriftlig fremsættelse (17. november 1999)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet).
(Lovforslag nr. L 98).

Det er en forudsætning for, at børn og unge tager aktivt del i demokratiet, at de oplever at blive taget alvorligt - at der lyttes til dem. En anden forudsætning for engagement er konkrete initiativer og beslutninger, som er synlige i børn og unges hverdag med børnene og de unge som deltagere i beslutningsprocesserne. Børn og unge, der vokser op med medansvar, ved også, at det får konsekvenser, hvis noget går galt. Men de har også oplevet det engagement, der følger af at blive hørt og være med til at lave noget om. Det er et af demokratiets fineste kendetegn, og det skal uddannelsessystemet skabe rum for og opmuntre til.

Der er i dag store forskelle på børn og unges indflydelsesmuligheder fra det ene uddannelsesområde til det andet og store forskelle fra uddannelsesniveau til uddannelsesniveau - forskelle, der ikke umiddelbart lader sig forklare, men som på grund af den mangfoldighed, der kendetegner vores uddannelsessystem, må antages i et vist omfang at bero på traditioner eller tilfældigheder.

Med dette lovforslag, der bygger på undervisningsministerens redegørelse til Folketinget fra 1997, og forhandlet i Folketinget i januar 1998, lægges der for første gang op til en række fælles demokratiske grundregler, et fælles fundament, der sikrer, at det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet kan udfolde sig, og udfolde

sig med principielt lige muligheder på alle uddannelsesniveauer.

Med lovforslaget kommer demokrati som bærende værdi til at indgå i formålet for den enkelte uddannelse. Dermed gives der et tydeligt signal til alle aktører i uddannelsessystemet - ledelse og lærere såvel som elever og studerende - at opnåelse af demokratisk kompetence, personlig kompetence og faglig kompetence er fælles ligeværdige mål i det danske uddannelsessystem. Ved lovforslaget oprettes der endvidere overordnede råd med repræsentanter for elever og studerende på en række uddannelsesområder, og samtidig foreslås sammensætningen af eksisterende råd ændret, således at eleverne vil få selvstændig repræsentation. Det er ligeledes centralt i lovforslaget, at elever og studerende sikres medlemskab af uddannelsesinstitutionernes bestyrelser, sikres mulighed for at nedsætte elevråd/studenterråd, og endelig sikres repræsentation i udvalg, arbejdsgrupper og lignende fora, som den enkelte uddannelsesinstitution nedsætter til behandling af spørgsmål, der vedrører eleverne eller de studerende.

På mange uddannelsesinstitutioner eksisterer der allerede i dag en udviklet demokratisk kultur, hvor elever og studerende deltager i udvalg og beslutningsfora - hvor demokrati og medbestemmelse er en integreret del af hverdagen. Men der er uddannelsesinstitutioner, hvor det ikke forholder sig således. Det er min forventning, at lovforslaget vil fremme og styrke den demokratiske kultur, således at medbestemmelse og demokrati bliver daglig praksis overalt i uddannelsessystemet.

I det jeg henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.